

Hold profesoru Zbigniewu Leońskému

Petr Mrkývka

Častým a upřímně vítaným hostem mnoha administrativistických i víceoborových konferencí, seminářů a obdobných akcí pořádaných brněnskou i pražskou právní fakultou je nestor polské vědy správního práva a správní vědy pan profesor Zbigniew Leoński, jehož domovským přístavem je již dlouhá léta Poznaň a Univerzita Adama Mickiewicze.

Ti, kdo měli možnost seznámit se s dílem profesora Zbigniewa Leońského, potvrdí jeho vědeckou moudrost a nadčasovost, zároveň i nesmírně didaktické schopnosti, kdy se zvláští a jemu vlastní lehkostí dokáže zpracovávat a objasňovat složité problémy jaké správní věda a správní právo přináší. Proto již přes čtyřicet let patří jeho publikace mezi nejžádanější, a to nejenom v Polsku, a jsou často citovány i v dílech českých, slovenských i německých autorů. Pravděpodobně první publikace profesora Leońského se objevují již v roce 1956, a to na stránkách vědeckého periodika „Zeszyty Naukowe UAM“, které věnoval především disciplinární odpovědnosti. K tématům správního práva trestního se pak často vrací jak v jednotlivých článcích, kapitolách v učebnicích i ve speciálních monografiích. Jmenujme ku příkladu dílo *Odpowiedzialność dyscyplinarna w Prawie Polski Ludowej* (1959).

Za fundamentální dílo moderní polské administrativistiky je považován čtyřdílný *System prawa administracyjnego* z přelomu sedmdesátých a osmdesátých let, na jehož vzniku se profesor Leoński významně podílel, jakož i na vynikajícím díle z oblasti teorie řízení, kterým bezpochyby je *Encyklopedia organizacji i zarządzania* z roku 1982.

Profesor Leoński tradičně věnuje pozornost veřejné správě a správnímu právu i mimo hranice Polska. Již v roce 1962 píše o problematice československého správního práva procesního (viz „Państwo i Prawo“ 8–9/1962 s.395–404), dále pak mimo jiné vydává v roce 1983 publikaci o československé místní správě (*Problematyka zarządu lokalnego w Czechosłowacji, IOZiDK, Warszawa 1983*) a k tomuto tématu se již v nových společensko politických podmínkách vrací příspěvky *Samorząd terytorialny w Czechach* („Samorząd Terytorialny“ 1/1993) a *Ustrój organów administracji lokalnej na szczeblu powiatowym w Czechach* („Samorząd Terytorialny“ 5/1994). Mezinárodního významu jsou také srovnávací práce věnované evropské veřejné správě zejména z oblasti správního a územního členění státu (1971, 1976, 1978) a zkušenostem s úpra-

vou územní samosprávy v Západní Evropě (např. *Badania nad prawem samorządowym w RFN, „Człowiek i Środowisko“ 1–2/1992*, společně s profesorem R.Hauserem – *Die kommunale Satzung und andere allgemeinverbindliche Rechtsvorschriften, In Grundfragen des Verwaltungsrechts und der Privatisierung, R.Boorberg Verlag, 1994*).

Polskou správní praxí jsou žádané profesorské komentáře zákonů. V nedávné době to byl např. komentář k zákonu o územních orgánech všeobecné vládní správy (1992) nebo komentář k zákonu – stavební právo (1995).

Profesor Leoński publikuje i v zahraničí, a to zejména na stránkách odborných periodik a sborníků vědeckých prací v Československu a pak i v obou nástupnických státech, zde především ve „Správním právu“ a „Právním obzoru“, dále pak ve Francii, Jugoslávii, Německu (v NDR i v SRN) i jinde.

Široký rozhled, hluboká moudrost a vysoký pedagogický cit je rovněž patrný z profesorských učebnic správního práva i správní vědy, čehož je dokladem i to, že jsou vydávány v prestižním Beckově nakladatelství, připomeňme jen z poslední doby *Samorząd terytorialny w RP* (1.vyd. 1998, 2.vyd. 1999), *Materialne prawo administracyjne* (1997) nebo *Nauka administracji* (1999), které mají povahu celostátně uznávaných učebních pomůcek.

Významnou část svého času profesor Leoński vždy věnuje zdokonalování vzdělávacího procesu jak na úrovni vysoké školy, tak vzdělávání kadrů veřejné správy. Některé své práce věnoval metodice vysokoškolského vzdělávání, metodice postgraduálního vzdělávání, tvorbě diplomových a poddiplomových prací, ale také otázkám řízení vysoké školy, postavení vysokoškolského učitele, otázkám akademické obce i akademické etice. Jeho nesmírný organizační a řídicí talent se mnohokrát uplatnil ve významných akademických funkcích. Tři funkční období byl prorektorem Univerzity Adama Mickiewicze, v letech 1996 až 1999 vykonával tuto funkci také na soukromé Vysoké škole správy a bankovníctví v Poznani. Na fakultě práva a správy poznaňské univerzity dlouhá léta působí jako vedoucí katedry správního práva. Většina jeho mladších kolegů jsou jeho bývalí studenti, sami jej jako učitele a staršího kolegu popisují jako člověka nesmírně pracovitého, přátelského, ale nebývale náročného na sebe i ostatní, ze svých studentů dokáže vydobýt to nejlepší a častokrát více než sami by očekávali. Jím ve-

dené diplomové, disertační, habilitační i jiné práce bývají hodnoceny jako nejlepší a plně odpovídající současným evropským standardům. Mnoho jeho absolventů je na nejvýznamnějších postech v exekutivě i soudnictví, zejména správním a ústavním. Často se na svého učitele s důvěrou obrací pro rady odborné ale i čistě privátní. Proto je pan profesor často zván do odborných kolegií, rad a společností v Polsku i v zahraničí, je třeba alespoň jmenovat jeho dlouholeté působení ve funkci předsedy Kolegia správního práva při Legislativní radě Rady ministrů Polské republiky a také jeho již čtvrté funkční období v Ústřední komisi pro záležitosti vědeckých hodností a titulů. Z obdobných důvodů je samozřejmě žádán i k habilitačním a profesorským řízením i na jiných univerzitách včetně brněnské a pražské.

Profesor Leoński je častým a velice kritickým nic méně spravedlivým recenzentem mnoha významných polských i zahraničních publikací. V minulosti často recenzoval dílo jiného polského administrativisty rovněž evropského formátu, dnes již zesnulé-

ho profesora J. Starościaka, a mimo jiné také celostátní učebnici správního práva osmdesátých let –Československé správní právo (Z. Lukeš a kol.).

Dodejme ještě, že profesor Leoński je zván k přednáškám i mimo obě poznaňské školy a je osobně znám posluchači na většině polských právnických fakultách, jakož i na mnohých vzdělávacích kursech pracovníků veřejné správy. Přitom všem si ještě najde čas na procházky k blízkému jezeru Malta, ale také rád vyráží za poznáním přírodních a kulturních pozoruhodností, přičemž nedávno se jeho obdivu těšila i naše jihomoravská Pálava, většinou pana profesora na cestách doprovází jeho vynikající žena paní Krystyna, která je mu nesmírnou oporou.

Profesor Leoński se na sklonku roku 1999 dožil významného životního jubilea. Oslavy sedmdesátin jej zastihly uprostřed činorodé práce a plného elánu. A nám nezbývá než s přáním mnoha zdraví, štěstí a pohody se touto cestou připojit k zástupu gratulantů.